

premilega našega naroda, zgodovina »prve petdesetletne dobe slovenskega narodnega stremljenja«. Z eno besedo: Apihova spomenica »Naš cesar« je vprav monumentalno delo, s katerim si je dična naša družba vnovič osvetlila lice. — O ti ali oni izmed drugih letošnjih Mohorjevih knjig morda še prinesemo svoj čas obširnejšo oceno; za sedaj le še toliko, da tudi vse druge knjige so dostojne naslednice svojih prednic, čedne po vsebini in obliki, notranji in vnanji. Med leposlovnimi izdelki v »večernicah« in »koledarju« nahajamo poleg nekaterih novih imen tudi umotvore znanih in priznanih pisateljev in pesnikov, med njimi tudi nekaj Zvonovih (M. Opeka, A. Medved, Premec, P. Bohinjec, Fr. Meško, I. Trošt, J. Barlè, Žaljski, A. Koder itd.). — Napram toliki zaslužni hvali se nam zdi skoro malenkostna opomba, ki nam je na mislih in ki se tiče jezika. Želeti bi bilo namreč po našem mnenju, naj bi se tudi Mohorjevih knjig jezik v prihodnje popolnoma prilagodil Pleteršnikovi pisavi, katere se je oklenil tudi naš list in katera se sprejme po prof. Levca prireditvi tudi za uradno pisavo. S tem bi se preprečile tudi nedoslednosti v jeziku raznih Mohorjevih knjig istega leta, kakor se na pr. letos jezik v katekizmu malce razlikuje od drugih knjig. — Nadalje si usojam izraziti slavnemu odboru željo ali misel, ali ne bi bilo umestno po Lampetovem prevodu prirediti posebne izdaje ilustrovanega sv. pisma s samim besedilom brez razlage; po naših mislih bi sodila taka izdaja, ilustrovaná, čedno vezana, ne le v kmetiške kočé, ampak tudi v sprejemnice slovenskih patricijev, kakor najdeš tudi po salonih nemških katoličanov Alliolijske sv. pismo z Doréjevimi ilustracijami; z obširnim, dostikrat suhoparnim komentarjem, katerega je čisto več nego besedila, pa si take salonske izdaje niti misliti ne moremo. Tudi ljudsko, ceneno izdajo bi trebalo prirediti po Lampetovem prevodu; saj katoliškega prevoda v knjigotrštvu niti dobiti ni, in laik, kateremu se je baviti s svetim pismom, si mora pomagati s prevodom angleške svetopisemske družbe. — Pohvaliti moramo slavno družbo pa še posebno radi točnosti, s katero pošilja vsako leto knjige svojim družabnikom, in katera bi bila lahko v zgled drugim sličnim zavodom slovenskim; baš tudi ta natančnost lepo priča o smotrovitem delovanju Mohorjevega odbora. Zategadelj pa se nam zdi popolnoma odveč, nadlegovati z »dobrimi sveti in nasveti« slavní odbor, ki je že vsestranski dokazal, da je popolnoma kos svoji nalogi, in nam ne preostaje drugega, nego, kolikor je v naši moči, delovati na to, da se še poveča krog Mohorjevih družabnikov in da tudi prihodnje leto zopet naraste število Mohorjanov. Zategadelj pa se obračamo vnovič do svojih čitateljev, ki zvečine pripadajo »boljšim krogom«, z iskreno, nujno prošnjo, naj gotovo pristopijo, če še niso, dični družbi. Uverili smo se namreč, da jih je baš med našimi inteligentniki še mnogo, ki niso Mohorjani, ne iz brezbriznosti ali apatije, nego ker mislijo, da je Mohorjeva družba zlasti namenjena nižjemu narodu; a ta misel je kriva, nego naše geslo mora biti, da bodi vsaki zavedni Slovenec tudi član Mohorjeve družbe.

»Za vseučilišče v Ljubljani.« Spomenica. Izdal dr. Danilo Majaron. Izku-piček je namenjen »Naši Straži«. V Ljubljani. 1898. Samozaložba. Tiskali Blaz-nikovi nasledniki. — Vsebinsko te velevažne spomenice so prinašali preteklo poletje naši dnevniki. Spis razlaga temeljito, jasno in menda tudi za nasprotnike naših narodnih kulturnih teženj dovolj prepričevalno vse razloge, ki govore za to, da se čim preje ustanovi za slovenski narod tako potrebno vseučilišče v Ljubljani, ki je naravno narodno središče vseh po raznih deželah razkropljenih

Slovencev. Spomenica se je, kakor znano, že predložila na kompetentnem mestu na Dunaju. Sedaj bi bilo pa tudi treba, da se razširi med vse sloje našega naroda, da jo čitata gospod in kmet, meščan in vaščan, da jo preštudirajo zreli možje kakor naša učeča se mladina ter da si jo k srcu vzame tudi naše rodoljubno ženstvo! Vsebinsko te spomenice bi si moral osvojiti ves naš narod tako, da bi v nji izražene zahteve postala javna, občna volja, ki bi z elementarno močjo silila z vsemi pravnimi in ustavnimi sredstvi na to, da se nam dovoli, kar hočemo imeti. Ako hočemo veljati na svetu za moderno prosvetno ljudstvo, treba, da se naš lepi jezik glasi tudi z vseučiliške katedre, treba, da se v materinem jeziku izobražujejo naši juristi, filozofi in bogoslovci... Agitacija za vseučilišče prisili odločujoče činitelje pa tudi posredno, da se nam otvorijo čim preje neogibno potrebne slovenske srednje šole. Na delo! Vsaki narod je sam svoje bodočnosti — kovač.

A. Aškerc.

»Slovenische Dichter«. Pod tem naslovom je bil spisal naš rojak g. Selak v svojem v Sarajevu izhajajočem tedniku »Stimmen aus Bosnien« serijo feljtonov. Finočutni in duhoviti kritik je ocenjal v njih spise Prešernove, Stritarjeve, Levstikove, Gregorčičeve in Aškerčeve. — »Stimmen aus Bosnien« priporočamo našim rodoljubom, društvom in kavarnam.

* * *

Aškerc v švedščini. Znani, v našem mesečniku že večkrat omenjeni švedski pisktelj Alfred Jensen, je prevedel na švedski jezik doslej že štiri epske pesmi Aškerčeve, in to: »Pevčev grob« (»Songarens graf«), potem pa tri indske legende: »Pramločo«, »Krišno« in »Grešnika« (»Syndaren«). Te prevode je bil prinesel meseca sept. in okt. Göteborgski dnevnik »Handels-och Sjöfarts-Tidning«. V tem listu je bil g. Jensen tudi priobčil kratek feljton o Aškercu... O priliki ponatisnemo na tem mestu kateri prevod; o g. Jensenu, vrlem prijatelju Slovanov, pa izpregovorimo v »Zvonu« v kratkem kaj več.

»Martin Krpan« v nemškem prevodu. To imenitno Levstikovo humoresko, ki jo je bil pred leti na ruski jezik prevedel prof. Hostnik, je ponemčil g. Selak v letošnji, dne 15. oktobra izšli številki lista »Stimmen aus Bosnien«. Prevod je vzoren.

A. Aškerc.

Ilustrovaná slovenska poezija. Galerije slik domačih umetnikov mi Slovenci še nimamo. Pri nekem uglednem ljubljanskem meščanu, ki ve ceniti umetnost, pa sem videl pred kratkim nekaj takega, kar bi se smelo imenovati nekak narodni slikohram v miniaturi. Dotični izobraženi meščan je znan s slikarjem Karpellusom, ki je ilustroval poezije Prešernove, pa je pri njem naročil celo vrsto zanimivih slik in risb. Nisem se mogel nagledati lepih podob, visečih po stenah. Štiri podobe predstavljajo prizore iz slovenskih narodnih pesmi; to so: »Pegam in Lamberg«, »Kralj Matjaž«, »Ravbar« in »Lepa Vida«. Karpellus je motive dotičnih epskih pesmi tako klasično upodobil, da bi jih ne bil mogel menda nobeden drug slikar boljše! Ko gledaš te slike drugo za drugo, se živo spominjaš lepih naših narodnih pesmi, in tu šele spoznaš, kak dragocen zaklad leži v teh na videz preprostih spevih za upodabljalčevega umetnika! — Izmed modernih pesmi naših je ilustroval Karpellus tri, namreč Prešernovega »Ribiča«, podpisančevi legendi »Pramločo« in »Mea culpa« ter Gregorčičevega »Ujetega ptica«. Poleg teh motivov sem videl še portret Erjavčev in pa oljnato sliko, ki predstavlja hip, ko ugleda Kolumb Ameriko. Zares zanimiv domač muzej!

A. Aškerc.